

M.R.S. Sem.-1 Examination

Paper-II

Inter Disiplinary : Management of Rural Institution

Time : 2-00 Hours]

March 2021

[Max. Marks : 50

સૂચના : (૧)નીચેના પ્રશ્નોના વિગતે જવાબ લખો (ગમે તે ત્રણ) :

- ૧ ગ્રામ વિકાસની સંસ્થાઓમાં માનવ સંશોધન વ્યવસ્થાપન નું મહત્વ જણાવી, માનવ સંશોધન વ્યવસ્થાપનની અસરકારકતા વધારવાના ઉપાયો જણાવો. ૧૪
- ૨ કોઇપણ એક ગ્રામ વિકાસની સંસ્થાની રચના તેની નોંધણી ની પ્રક્રિયાનું વિગતવાર વર્ણન કરો. ૧૪
- ૩ ગ્રામીણ વિકાસ ક્ષેત્રે ગ્રામ વિકાસની સંસ્થાઓનું મહત્વ જણાવી વિવિધ પ્રકારની ગ્રામ વિકાસની સંસ્થાઓનું વર્ગીકરણ કરો. ૧૪
- ૪ પ્રોજેક્ટ પ્રયોજલનું મહત્વ જણાવી, તેના વિવિધ પગથિયાનું વિગતવાર વર્ણન કરો. ૧૪
- ૫ ગ્રામ વિકાસની સંસ્થાઓમાં વ્યવસ્થાપનના પ્રશ્નો જણાવી તેના સંભવિત ઉકેલો લખો. ૧૪
- ૬ ગ્રામીણ ક્ષેત્રે કાર્યરત વિવિધ પ્રકારની ગ્રામીણ સંસ્થાઓનું વિગતવાર વર્ણન કરો. ૧૪
- ૭ એક તાલુકાના પાંચ ગામોમાં એકસો શૌચાલયો બનાવવા માટેની પ્રોજેક્ટ પ્રયોજલ તૈયાર કરો. ૧૪
- ૮ ગ્રામ વિકાસની સંસ્થાઓના માનવ સંશોધન વ્યવસ્થાપનના ફાયદા અને મર્યાદાઓનું વર્ણન કરો. ૧૪
- ૯ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો (ગમે તે ચાર) : ૮
 - (૧) ગ્રામ વિકાસના કાર્યક્રમોમાં લોકશાહી એટલે શું?
 - (૨) ગ્રામ વિકાસની સંસ્થાઓના આવકના મુખ્ય પ્રાપ્તિસ્થાનો જણાવો.
 - (૩) ગ્રામીણ સંસ્થાઓનું હિસાબી ઓડીટ શા માટે જરૂરી છે?
 - (૪) પ્રોજેક્ટના બજેટના મુખ્ય બે વિભાગો કયા કયા? તે લખો.
 - (૫) ગુજરાતમાં ગ્રામ વિકાસ ક્ષેત્રે કાર્યરત બે સંસ્થાના પૂરાં નામો અને તેમનું મુખ્ય કાર્ય જણાવો.
 - (૬) સ્વસહાય જૂથ એટલે શું? તે લખો.
 - (૭) ગ્રામ વિકાસની સંસ્થાઓના વ્યવસ્થાપનના મુખ્ય તત્ત્વો જણાવો.
 - (૮) સરકારી અને સહકારી સંસ્થાઓના બે બે ઉદાહરણ આપો.